

Positionpaper

Ouderenzorg

Zinnige en toekomstbestendige ouderenzorg!

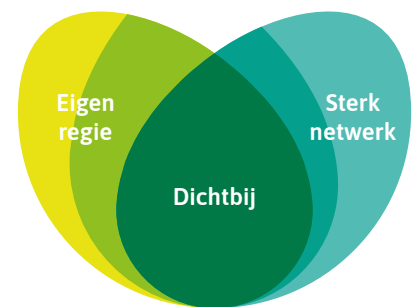
Coöperatie VGZ werkt samen met zorgverleners aan: 'meer zorg dichtbij, meer eigen regie en een sterk netwerk' met als doel: zinnige en toekomstbestendige ouderenzorg!

Bij wie staat 'gezond en gelukkig oud worden' niet bovenaan het wensenlijstje?

Coöperatie VGZ werkt samen met zorgverleners aan de best passende zorg voor ouderen. Wij geloven in Zinnige Zorg. Dat is betere zorg, met de ouderen centraal, tegen lagere kosten. De zorgverleners waar we mee samenwerken zijn enthousiaste ambassadeurs en dragen zelf de vooruitstrevende Zinnige Zorg initiatieven aan die de ouderenzorg toekomstbestendig maakt. Coöperatie VGZ faciliteert in de bundeling en opschaling van deze Zinnige Zorg initiatieven door heel Nederland.

Nederland wordt steeds ouder. Nederland blijft langer gezond. Nederland staat aan de vooravond van een sterke vergrijzing. Nu werkt 1 op de 7 werknemers in Nederland in de zorgsector. Als de zorg in het huidige tempo blijft doorgroeien, zou dat in 2040 ongeveer 1 op de 4 werknemers moeten zijn. Zorgverleners, gemeenten, zorgverzekeraar en zorgkantoor werken samen aan het toekomstbestendig maken van de ouderenzorg. We sturen op verandering. Samen experimenteren, samen enthousiast aan het werk, samen innoveren. We ontwikkelen initiatieven die bijdragen aan de volgende drie lijnen binnen de visie van Coöperatie VGZ op zinnige en toekomstbestendige ouderenzorg:

1. **Zorg en ondersteuning organiseren we zo dichtbij mogelijk**
2. **Autonomie en eigen regie van kwetsbare ouderen staan centraal**
3. **Een sterk netwerk is nodig en maakt dit mogelijk**

Samen met zorgverleners en onze alliantiepartners Omring en Buurtzorg geloven we in deze visie. Samen leveren we passende zorg, op het juiste moment, door de juiste zorgverlener en op de juiste plaats. Hieronder leest u meer over de drie lijnen binnen onze visie aangevuld met een greep uit onze Zinnige Zorg initiatieven die de zorg dichtbij de patiënt organiseren, met een sterke eigen regie en zelfredzaamheid van de kwetsbare ouderen en omringd door een vertrouwd netwerk!

Zorg en ondersteuning organiseren we zo dichtbij mogelijk

Coöperatie VGZ vindt het belangrijk dat ouderen zo lang mogelijk verantwoord thuis wonen. Zinnige Zorg betekent passende zorg, op het juiste moment, door de juiste zorgprofessional en op de juiste plaats. Door de zorg en de ondersteuning dicht bij de oudere(n) te organiseren, worden de zorg en de ondersteuning passend gemaakt aan de wens van de oudere(n). We moeten ons naast de kwaliteit richten op de beschikbaarheid van zorg. Als ouderen langer thuis wonen en minder intramuraal verblijven heeft dit direct een positieve invloed op het verminderen van de vraag naar het aantal bedden.

Samen hebben we de taak om vernieuwende woonvormen te introduceren. Een goed voorbeeld hiervan is deeltijdverblijf. Dit is een passende combinatie van thuis én in een instelling wonen. De zorg en ondersteuning wordt zo dichtbij huis georganiseerd, zoveel mogelijk in de 1e en 1,5e lijn. Onnodige opnames en onnodig medicaliseren wordt hiermee direct tot een minimum beperkt.

Voorbeeld van Zinnige Zorg uit de praktijk (1): Warme Overdracht

Tijdens een ziekenhuisopname wordt tijdig gestart met de voorbereiding van het ontslag. De wijkverpleegkundige komt voor de warme overdracht naar het ziekenhuis en in een 3-gesprek (cliënt en/of mantelzorger, verpleegkundige afdeling en wijkverpleegkundige) worden het ontslag en de zorgvraag in de thuissituatie besproken. Dit zorgt ervoor dat de patiënt meer rust ervaart op het moment dat de zorg uit het ziekenhuis overgaat naar de thuiszorg. De zorginvulling is hierdoor gebaseerd op de behoeften van de ouderen zelf en het draagt bij aan een betere samenwerking in de gehele regionale zorgketen voor ouderen.

Voorbeeld van Zinnige Zorg uit de praktijk (2):

Juiste vervolgzorg voor kwetsbare ouderen na Spoedeisende Hulp

De betrokken zorgverleners vormen doordeweeks en in het weekend een team rondom de kwetsbare ouderen. De taak van het team is de juiste zorg te regelen, op het juiste moment en door de juiste zorgprofessional. Passende vervolgzorg organiseren na een SEH-bezoek is complex en zorgt ervoor dat deze ouderen vaak enkele dagen worden opgenomen. Dit samen met de groeiende instroom van hulpbehoevende, kwetsbare ouderen met uiteenlopende gezondheidsproblemen op de SEH zorgde voor een toenemende druk op de SEH. De problematiek is vaak niet medisch-specialistisch van aard. Dit Zinnige Zorg initiatief voorkomt dat kwetsbare ouderen tussen wal en schip vallen én het voorkomt 'sociale opnames' in het ziekenhuis.

Autonomie en eigen regie van kwetsbare ouderen staan centraal

Coöperatie VGZ vindt het belangrijk dat ouderen zoveel mogelijk zelfstandig de regie voeren over hun eigen zorg en ondersteuning. Zelfredzaamheid vergroot de eigenwaarde van de kwetsbare oudere, geeft meer levensvreugde en zorgt ervoor dat ze minder afhankelijk zijn/worden van zorgverleners (wijkverpleging/thuiszorg). Een goede dialoog tussen de kwetsbare ouderen, zijn/haar directe omgeving en de zorgverlener(s) is essentieel. De visie van de zorgverlener redenerend vanuit de focus *zorgen dat* in plaats van *zorgen voor*, samen met een goede informatievoorziening, levert waardevolle inzichten op. De ene 75-jarige is de andere niet. Coöperatie VGZ stuurt op keuzevrijheid, advanced care planning (ACP), hulpmiddelen, technologie én het juiste advies.

1. **Keuzevrijheid:** Coöperatie VGZ koopt zowel zorg in bij wijkverpleging als bij verschillende aanbieders voor het volledig en modulair pakket thuis (Wlz). We garanderen hierdoor keuzevrijheid voor ouderen bij het kiezen van een passend zorgaanbod.
2. **Advanced Care Planning (ACP):** Coöperatie VGZ koopt ACP in als integraal onderdeel van het inkoopbeleid wijkverpleging, huisartsenzorg en langdurige zorg. ACP stelt mensen in staat doelen en voorkeuren te formuleren voor toekomstige medische behandelingen en zorg. ACP staat centraal in het zorgprogramma kwetsbare ouderen. Coöperatie VGZ faciliteert ouderen met multiproblematiek in de uitvoer van een zorgleefplan zodat de kwetsbare ouderen hun leven (ondanks ziekte/beperking) zoveel mogelijk kunnen voortzetten zoals zij dat willen.
3. **Technologie:** Iedere gecontracteerde zorgaanbieder wordt gestimuleerd (nieuwe) technologie en hulpmiddelen in te zetten. Deze inzet zorgt voor een reductie van (fysieke) belasting voor de zorgverlener en heeft een positief effect op de benodigde zorgverleners.
4. **Advies:** Coöperatie VGZ helpt kwetsbare ouderen bij het regelen en organiseren van de benodigde zorg. Hiervoor heeft Coöperatie VGZ het Expertisecentrum Blijvende Zorg opgericht. Dat adviseert ouderen (ongeacht indicatie) over de mogelijkheden in de ouderenzorg, zodat ze een weloverwogen keuze maken.

Voorbeeld van Zinnige Zorg uit de praktijk (3): Zelfredzaamheidskoffer

De zelfredzaamheidskoffer is gevuld met handige hulpmiddelen. Iedere wijkverpleegkundige neemt deze koffer standaard mee bij de eerste bezoeken aan een cliënt. Dit verkort de duur van wijkverpleging en door direct kennis te maken met praktische hulpmiddelen zijn cliënten eerder zelfstandig.

Een sterk netwerk is nodig en maakt dit mogelijk

Om ouderen meer regie te geven en de zorg dichtbij te organiseren, is het belangrijk dat zij ondersteund worden door een sterk formeel en informeel netwerk. Daarnaast is de koppeling tussen zorg en welzijn en de ondersteuning van mantelzorgers van meerwaarde voor de ouderen. Coöperatie VGZ onderstreept daarbij nadrukkelijk het belang van een goede samenwerking tussen zorgaanbieder, gemeente, zorgverzekeraar en zorgkantoor. We zoeken de samenwerking over de schotten heen actief op. Door samen te leren, experimenteren en diverse Zinnige Zorg initiatieven uit te rollen ontvangen kwetsbare ouderen gerichte, passende en doelmatige zorg en ondersteuning.

1. **Netwerk:** Coöperatie VGZ stimuleert netwerkvorming om tot integrale proactieve hulp- en zorgverlening te komen. Goede (veelal domeinoverstijgende) werkafspraken en informatieoverdracht zijn daarbij essentieel.
2. **Verbinding welzijn & zorg:** Coöperatie VGZ onderzoekt met een aantal initiatieven hoe de dienstverlening uit het sociale domein en de zorg integraal kan worden geleverd. Indien dit resulteert in een Zinnige Zorg initiatief zorgen we de komende jaren samen met onze zorgverleners voor opschaling op andere plekken in het land.
3. **Ondersteuning mantelzorgers:** VGZ ondersteunt mantelzorgers door het vergoeden van een mantelzorgmakelaar en het inkopen van vervangende mantelzorg en deeltijdverblijf in het verpleeghuis, logeren en respijtzorg.

Voorbeeld van Zinnige Zorg uit de praktijk (4): Sociale Benadering Dementie 's-Hertogenbosch

Een multidisciplinair team met zorg- en welzijnsprofessionals aangevuld met mensen zonder zorg- en welzijnsachtergrond vormt samen het Sociale Benadering Team. Zij leren om de mens te zien en niet de aandoening en het zorgprobleem. Dit is een nieuwe zienswijze, een nieuwe mindset. Een verbreding van focus met aandacht en ondersteuning. De ouderen wonen gemiddeld vier maanden langer in hun vertrouwde omgeving wat hun welzijn verhoogt.

Voorbeeld van Zinnige Zorg uit de praktijk (5): WarmThuis

Bij WarmThuis komen ouderen logeren. Zij voelen zich daar op vakantie dankzij het hotel-gevoel en waarderen het logeren met een 8,5. Het logeren is bedoeld om de belaste partner/mantelzorgers op adem te laten komen. Dit verhoogt de kwaliteit van leven van de ouderen doordat zij gemiddeld negen maanden langer thuis wonen. Thuis blijven wonen biedt de ouderen met dementie veiligheid en geborgenheid.

Positionpaper Ouderenzorg